

# Allahın yaddaşından heç nəyi silmək olmaz!

## Şəhidlər Xiyabanından REPORTAJ

- Bessantina Vera Lvovna...  
Burdadır!
- Abbasov Sabir Rzaqulu oğlu...  
Burdadır!
- Babayeva Sürəyya...  
Burdadır!
- Semyonov Vladimir Aleksandroviç...  
Burdadır!
- Əliyev Hidayət Məcid oğlu...  
Burdadır!

- ...

Bura bir az yorğun gəlmişdim, amma üçrəngli bayrağımızı gören kimi bütün yorğunluğum keçdi. O bayraq ki, artıq 100 ildir hər şeyə rəğmən yorulmadan, məğrurluqla səmalarda dalğalanır. Çiyinlərimi düzəldib sinəmi qabağa verdim və fəxarətlə addım-lamağa başladım.

\*\*\*

Xiyabanın girişində qarşıma çıxan ilk məzarlar İlham ilə Fərizənin qəbrləri oldu. Hərəsinin üstündə qoşa qərənfil. Buradakı yeganə cüt şəkil də onların baş daşlarında-dır.

*Onlar Allahın elə yaratdığı iki zər idi ki, yüz il də atılsalar həmişə qoşa düşəcəkdilər.*

İlham və Fərizə mənim üçün həmişə Leyli və Məcnun, Fərhad və Şirin, Əsli və Kərəmdən daha böyük, daha gözəl görü-nüb.

Şəhərin səs-küyü bura nüfuz edə bilmir.



Bura sükut içindədir, hüzurludur. Məncə, Bakının ən gözəl məkanı elə buradır, çünki burada bu məmləkətin ən gözəl adamları uyuyur.

Məzarlardakı adları bir-bir oxuyuram. Düzdür, onları əzbərimdə saxlaya bilməyəcəm, amma heç olmasa adlarını bir dəfə də olsa səsləşkildə oxumağı özümə borc bil-rəm.

- Tahirov Vaqif Sabir oğlu!
- Cavadov Abbas Şəmsi oğlu!
- Musayev Vaqif Dursun oğlu!

- ...

Şəhidlərimizin qara mərmər üzərindəki şəkillərinə baxıram. İlahi, necə işıqlı, necə mərd simalardır. Hamısının üzündə nur var, gizli bir təbəssüm var, hamısının gözlərindən ümid oxunur. Onlar bizə inanır!

Burada insan öz ayaq səslərini daha aydın eşidir. "Əbədi məşəl" abidəsinə tərəf addımlayarkən bu məmləkətin də əbədiliy-nə inamım artır.

"20 yanvar" şəhidlərindən sonra xiyabanda dəfn olunmuş Qarabağ şəhidlərinin məzarlarının qarşısına keçirəm. Mən Qarabağı görməmişəm, orada olmamışam, amma bu şəhid məzarlarının hamısı o torpaqların bizim olmasına dair ən böyük sənədir.

Məzarların arasında biri daha çox diqqətimə çəkir və məni kövrəldir. Xocalıda qətl edilmiş 5 yaşlı qızın məzarı. Baş daşına da elə bu cür yazılıb, ad yoxdur, çünki o, hamımızın qızıdır.

Gözümün qabağına Çingiz Mustafayevin kadrları gəlir. Bəlkə də bu Xocalı faciəsini çəkərkən əsgərimizin qucağına alıb Çingizə "Bunu çək, bunu çək" dediyi həmin o qızıdır. Çingizin "Üzünü, üzünü qaldır" hayqırtısı qulağımda sədalanır...

Qəzəb hissi yavaş-yavaş beynimi zəbt etməyə başlayır və mən digər məzarları görməyə davam edirəm.

Amma Şəhidlər Xiyabanında başa düşmədiyim bir şey də oldu. "Daşaltı əməliyyatı" şəhidlərinin yerləşdiyi məzarların düz önündə dekorativ kollar elə əkilmişdi ki, onların məzarlarını düz-əməlli ziyarət edə bilmədim. Məncə, bu kolları buradan yığışdırmaq lazımdır.

- Əliyev Camal İlyas oğlu...  
Burdadır!
- Məmmədov Sərvan Məmməd oğlu...  
Burdadır!

- ...

Azərbaycanın şəhid olan ilk qadın jurnalisti Salatin Əsgərovanın da məzarı önündə ayaq saxlayıram. Biz həmişə qadınlarımızı



sevmişik və onlarla fəxr etmişik. Nə yaxşı ki Allah bizi belə qadınlarla mükafatlandı- rıb.

Daha sonra əslən yəhudi olan şəhidimiz Albert Aqarunovun məzarını görürəm. Albert, həmin o məşhur videodakı çıxışındakı kimi təbəssümlə mənə baxır.

İstəyirəm elə həmin o tankın içində otu- ran Albertə verilən sualı mən də təkrarla- yım.

**- Hələ nə qədər vuruşacağıq?  
- MÜHARİBƏNİN AXIRINA KİMİ! - qara mərmərdən boylanın Albertin şəklində təbəssümlə cavab verir.**

Bəli, biz bu torpaqlar uğrunda müharibənin sonuna kimi vuruşacağıq. Heç kim bizim o torpaqları uduzacağımızı, o torpaqlar uğrunda mübarizəni dayandıracağımızı dü- şünməsin!

O torpaqlar bizimdir. Bunu nəinki ermənilər, o torpağın səmasında uçan quşlar da bilir, orada bitən ağaclar da bilir, hər daş parçası bilir.

**Allahın yaddaşından heç nəyi silmək olmaz!**

Ulucay Akif

